

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

UNIO GENERAL DE TREBALLADORS
Secretariat de Catalunya
Secretaria General

ESTADISTICA PER AL III CONGRES DE LES ORGANITZACIONS DE
LA UNIO GENERAL DE TREBALLADORS A CATALUNYA.

Sindicat: Associació Dependents Comerç Indústria Horta
Domiciliat al carrer: París Manel Rius 16
Poble: Manresa Comarca: Bages Vegueria Selva
Data de la seva constitució: 1908
Data de l'ingrés al Secretariat: Agost 1935
Data de l'ingrés a la Federació Regional: Setembre 1937
Data de l'ingrés a la Federació Nacional: Setembre 1937
Nombre d'afiliats: 2.485
Nombre de cotitzants en el tercer trimestre: 1.648

Manresa 5 de Novembre 1937.

El President, *[Signatura]*
El Secretari, *[Signatura]*

(Segell de l'Entitat)

Vif
La diferencia ja no falta, que hi ha entre
els cotitzants actuals i els cotitzants en l'últim
trimestre el que és com a doblement agones

1

Unió General de Treballadors
Secretariat de Catalunya

Sindicat: d'Oficis Diversos
Localitat: Bages d'en Selva Comarca: Bages
Domicili: []
Data d'ingrés a la U. G. T.: 5 de gener
Nombre d'afiliats abans del 19 juliol: No existia
Nombre d'afiliats en l'actualitat: 60
Nombre de cotitzants: 60
Bages d'en Selva 15 de març de 1937

El President, *[Signatura]*
El Secretari, *[Signatura]*

(Segell de la Societat)

1 CREIXEMENT ESPECTACULAR DE LA UGT. Dos documents extrets d'un conjunt de fulls estadístics del sindicat UGT, localitzats a l'Arxiu de Salamanca, sobre el nombre d'afiliats de què disposava en cada població de Catalunya i segons el ram o sector. En el marc de la sindicació obligatòria per a tothom que s'establí un cop començada la guerra, el nombre d'afiliats a aquest sindicat creixé espectacularment. Per exemple, això s'observa ben clarament en pobles com Bages d'en Selva (Sant Mateu de Bages), del qual es fa constar que abans del 19 de juliol l'esmentat sindicat "no existia" i, en canvi, el març del 1937 hi tenia 60 afiliats. En el document manresà confiscat a Barcelona per la repressió franquista hi trobem les dades del CADCI de Manresa adherit a la UGT. La finalitat d'aquesta estadística era actualitzar les dades de la formació sindical ugetista i de les entitats associades, de cara a la celebració del III Congrés de la UGT catalana el novembre del 1937. Pel que fa a la posterior repressió franquista, cal dir que sobretot n'eren víctimes els càrrecs o gent amb responsabilitats dins un sindicat, però que molt sovint el simple fet d'haver-ne estat membre era motiu suficient pel qual una persona podia ser durament represaliada o depurada (amb la pèrdua del seu lloc de treball, per exemple) al final de la guerra, per molt que adduís que l'havien obligat a sindicar-se.

2 PUGNA SINDICAL. Carta del novembre del 1938 de la junta manresana del sindicat ugetista de Treballadors d'Aigua, Gas i Electricitat adreçada a la federació d'aquest mateix organisme per tal d'instar la federació catalana que arribi a bon port l'interès dels treballadors de la Companyia Anònima Manresana d'Electricitat d'ingressar a la UGT. Com s'afirma en el document, un fracàs en aquesta gestió seria aprofitat per la CNT. Com podem veure, cap al final de la guerra, i malgrat la imminent ocupació de Catalunya per part de l'exèrcit franquista, encara continuaven les tibantors entre les diferents centrals sindicals de cara a aconseguir el màxim nombre d'afiliats i quota de poder.

2

Sindicat de Treballadors d'Aigua, Gas i Electricitat - MANRESA -

MANRESA 11 de Novembre del 1938

FEDERACIO CATALANA D'AIGUA, GAS I ELECTRICITAT
U. G. T.
Barcelona.

Companyes:

Com podreu veure per l'informe present, l'ingrés dels obrers de C.A.M.E. a la U.G.T., és una inspiració viva.

Fa ja molt de temps, com ja sabeu, que per diferents conductes s'ha gestionat aquest ingrés, i fins el moment present no ha sigut possible el lograr-ho; cosa que no ens sabem explicar.

Per tant, aquest Sindicat recomana que per part d'aquella Federació, com per part del Comitè d'enllap, es tingui especial interès de que el desig just i legal dels obrers de C.A.M.E. s'ha prompte una realitat, doncs podria sobrevenir en qualsevol moment alguna dificultat que impedis aital reivindicació, i així tenim la plena seguretat que fora d'un mal efecte per tots aquells que des de temps venien gestionant, o devien gestionar, aquesta qüestió, i aquest fracàs fora explotat per certa entitat per atribuir-lo a la nostra Sindical i als seus dirigents i les conseqüències no serien del tot prou bones per nosaltres ni per la nostra organització, i així, com a tal, el desig d'evitar-ho.

Amb la seguretat que respondreu amable i activament la nostra súplica, us demanem que respondeu a la causa.

PER LA JUNTA.
[Signatura]

Trasllat a: []
C. Exec. []
C. Reg. []
Comitè []
Arx. []

PAPERS DE LA REPÚBLICA EN TEMPS DE GUERRA (1936-1939)

La UGT

La Unió General de Treballadors (UGT), fundada a Barcelona el 1888 —el mateix any de l'Exposició Universal al Parc de la Ciutadella—, era un sindicat socialista, molt influït pel PSOE, que s'implantà sobretot al nord de l'estat i a Madrid. Davant això, el 1899 la seva seu central fou traslladada a aquesta darrera ciutat, i la UGT restà com a força minoritària dins l'obrerisme català, molt per darrere de la CNT.

En constituir-se el PSUC el 1936, la UGT de Catalunya hi quedà vinculada. La UGT catalana mantenia una posició diferent de l'homònima espanyola. En les seves files tenia un sindicat de caire nacionalista, el CADCI (Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria).

Al començament de la guerra, el nombre d'afiliats a la UGT encara era molt baix comparat amb el sindicat anarquista, però el creixement que efectuà en els mesos posteriors fou molt important. Així, alguns sindicats independents com ara l'anteriorment esmentat CADCI, el dels fun-

cionaris de la Generalitat i la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya s'uniren a la UGT.

La sindicació obligatòria i el descontent d'alguns afiliats de la CNT féu que, ja fos per convicció o bé per conveniència, molts treballadors anessin a parar a la UGT. Aquest sindicat tenia també l'hegemonia en els sectors ferroviari, de professions liberals, de treballadors de la banca, borsa i assegurances i en el de tècnics de Catalunya. La UGT esdevingué majoritària respecte de la CNT a les províncies de Lleida i Tarragona.

Durant els Fets de Maig del 1937, la UGT va perdre un dels seus homes, Antoni Sesé, que fou assassinat quan anava a prendre possessió del seu càrrec de conseller en el nou govern provisional de la Generalitat que havia d'intentar posar fi a la cruenta situació d'aquells dies.

La UGT va defensar sempre la unitat d'acció al front de combat i la constitució d'un exèrcit popular per tal d'aconseguir l'objectiu prioritari d'aquesta formació, que era guanyar la guerra contra el feixisme.

1

U. G. T. Sindicato Nacional Secretariado I.T.E.
9a Zona

Consejo Obrero de Manresa

16-9-37

Estatutos del Sindicato de la Metalurgia de Manresa

Unión General de Trabajadores

Documentació de la Comarca del Bages

Zona VII

Comité Comarcal Manresa

Documentació de la Comarca del Berguedà

Zona VII

Comité Comarcal Gironella

2

CEDULA PERSONAL N.º 794 AJUNTAMENT DE MANRESA ANY 1936

DE D. Antoni Fabregas

PROFESSOR Y PROFESOR DE D. Antoni Fabregas

QUE VIU A QUE HABITA EN IRESIDENT A AQUESTA POBLACIÓ YRESIDENTE EN ESTA POBLACIÓ

23 Gener 1936

Receptor: [Signature]

DOCUMENTS PERSONALS CONFISCATS 2

Entre la documentació espoliada a la UGT i arxivada a Salamanca, s'hi troba documentació personal d'alguns dels seus afiliats. És el cas del manresà Antoni Fabregas. Hi podem veure la cèdula personal corresponent a l'Ajuntament de Manresa, la seva fotografia i el carnet d'afiliat a la UGT, en el ram dels productes químics i derivats (concretament al Sindicat d'Indústria de la Goma). A banda d'aquest material, s'ha trobat també la seva cartilla de l'estat de cotització dels anys 1933 i 1936 a la Federació Espanyola de Productes Químics de la UGT.

Antoni Fabregas

3

SINDICAT DE LA FUSTA U. G. T. Carrer Salmeron, 15 (davant Sant Francesc) 290

MANRESA 21 de Septiembre de 1937.

ESTADÍSTICA PER AL III CONGRESS DE LES ORGANITZACIONS DE LA UNIO GENERAL DE TREBALLADORS A CATALUNYA

Sindicat del Ram FUSTA Domiciliat al carrer SALMERON nº 15. Poble MANRESA - Comarca de BAGES - Vegueria VII. Data de la seva constitució 17 de Septiembre de 1936. Data d'ingrés al Secretariat.- 12º d'octubre de 1936. Data d'ingrés a la Federació Regional.- Novembre de 1936. Data d'ingrés a la Federació Nacional.- 2 d'Agost de 1937. Nombre d'afiliats.- 300. Nombre de cotitzants en el tercer trimestre.- 275.

El Vico-President: Jaume Font

El Secretari: [Signature]

4

SINDICAT DE LA METAL·LURGIA U. G. T. Carrer Salmeron, 15 (davant Sant Francesc) MANRESA

SECRETARIA Manresa 21 de Agosto de 1937.

COMPANIA DEL MOMENT JUNTA DIRECTIVA DEL SINDICAT METAL·LURGIC

President	Miquel Miquel	P. S. U.
Vice	Jaume Sala	Simplicitat
Secretari	Florenci Miquel	No te preferencia
Vice Secretari	Josep Drespere	Simplicitat
Caixer	Josep Molins	P. S. U.
Contador	Esteban Gell	No te preferencia
Delegat	Sisero Perx Plana	P. S. U.
Vocal	Ismael Mata	P. S. U.
Vocal	Rosendo Garbosa	Partit Nacional
Vocal	Per Vilaseca	P. S. U.
Vocal	Josep Muri	Simplicitat
Vocal	Ernest Gell	P. S. U.
Vocal	Josep Cabell	(Comité d'Alimentació U. G. T. P. S. U.) P. S. U.
Vocal	Francisco Castillo	(Partit Socialista) Partit Socialista

PER LA JUNTA DIRECTIVA EL SECRETARI ACCIDENT A MANRESA

5

FEDERACIÓ LOCAL DE SINDICATS AFECTES A LA U. G. T.

Manresa de 19 de Octubre de 1936

Delegació de Ferroviaris Nord

En reunió celebrada el dimarts dia 7 d'octubre, el Comitè Executiu de la Federació Local ve quedar constituït així:

Melcior Monomilli, Secretari General

Elisabets Ambrós, Secretari d'Organització

Antoni Parina, Secretari d'Agitació i Propaganda

Marcel Augé, Secretari d'Institucions (Caplent:Gener)

Domenec Arnan, Secretari de Premsa

Antoni Cases, Secretari de Reclamacions

Françesca Vilaplana, Secretari d'Administració

La qual cosa els assabenta, per als vostres coneixement i efectes.

Vostres i de la causa revolucionària.

Del Comitè Executiu de la F. I.

Manresa 19 d'Octubre de 1936

6

U. G. T. Sindicat de l'Alimentació Carrer Salmeron, 15 - Telèfon 2401 MANRESA

El Sindicat del Ram d'Alimentació U. G. T. de Manresa.

Nomena els companys Josep Esquilrol i Valentí Llavall, perquè els representin en el Ple de Delegats de Sindicats d'Alimentació de Catalunya que's celebrarà a Barcelona el dia 20 del corrent a les deu del matí, a la Plaça de Catalunya nº 3-202.

El President: [Signature]

El Secretari: [Signature]

Nota: Aquest Sindicat té actualment 457 afiliats.

Manresa Juliol 1937

300 AFILIATS DEL SINDICAT DE LA FUSTA DE MANRESA

Document pertanyent a la informació estadística de la UGT sobre el nombre d'afiliats de què disposava en cada població de Catalunya i segons el ram o sector. En aquest cas, el document manresà confiscat a Barcelona pertany al Sindicat de la Fusta. L'estadística serví per actualitzar les dades de la formació sindical ugetista de cara al III Congrés de la UGT catalana que s'havia de celebrar el novembre del 1937.

LA JUNTA DIRECTIVA DEL SINDICAT DE LA METAL·LURGIA. Relació nominal, de l'agost del 1938, dels membres de la Junta Directiva del Sindicat Metal·lúrgic de la UGT de Manresa, indicant el partit al qual pertanyen i/o simpatitzen. Vegis com la majoria estan afiliats al Partit Socialista Unificat de Catalunya. Es prou evident l'interès de documents com aquest de cara a la repressió franquista.

CONSTITUCIÓ DEL COMITÈ EXECUTIU DE LA FEDERACIÓ LOCAL D'UGT. Aquest document manresà trobat a l'Arxiu de Salamanca, datat el 10 d'octubre del 1936, és una certificació del secretari d'organització de la UGT sobre la constitució del Comitè Executiu de la Federació Local d'aquest sindicat.

NOMENAMENT DE DELEGATS SINDICALS. Nomenament, el juliol del 1937, de dos delegats del Sindicat del Ram de l'Alimentació de la UGT de Manresa, per tal de representar aquesta entitat al ple de delegats de Sindicats d'Alimentació de Catalunya. Com es pot veure, aquest sindicat tenia aleshores 457 afiliats.

1

Relación del personal perteneciente al Sindicato Comarcal de Manresa de la Organización Telefónica Obrera.

Nº carnet	Nombres	Localidad
25	Eugenia Moreno Alonso	Manresa
35	Angel Barceló Catalán	"
500	Enrique Datsira Gracilla	"
623	Rafael Combellas Subido	Monistrol
624	Lucas Medina Cepeda	Manresa
626	Antonio Lopez Gallardo	"
628	Serafin Blanco Rodriguez	"
700	Jaime Pérez Fernandez	"
702	Baltasar Garcia Tena	"
783	Angelina Garcia Casulleras	"
784	Angelina Carreras Morell	"
785	Josefa Llanas Gas telis	"
987	Samuel Garcia Sebastia	"
791	Asuncion Puigpique Enrich	"
1001	Vicente Pachés Moya	"
1140	Ignacia Vigué Rovira	"
1141	Mercedes Serra Vima	"
1142	Marina Serra Vima	"
1143	José Garcia Ruiz	"
1156	Agustín Torroella Bukarico	Balsareny
1157	Mariano Camarero Sagredo	Calaf
1158	Paquita Escuder Graner	Cardona
1306	Valentin Masplá	Puigreig
1375	Maria Torra Ramón	Berga
1377	Carmen Quadrench Sitjes	Manresa
1379	Rosalía Torres Camalt	"
1383	Dolores Quis Morfons	"
1398	Ramiro Sanchez Molina	"
1399	Teresa Masalle Grané	"
1404	Ricardo Lladó Font	Suria
1409	Encarnación Latorre Ramos	Solsogná
1410	Leocadia Iruñeta Torrent	"

Manresa 28 de Enero de 1937
Por el Comité
Manresa

2

U. G. T.
ORGANIZACIÓN TELEFÓNICA
OBRERA ESPAÑOLA
REGION REGIONAL DE CATALUÑA
(SINDICATO COMARCAL)
MANRESA

Federación Regional De Industria
Organización Telefónica Obrera
Barcelona

Manresa 14 Marzo 1938.

Estimados camaradas salud:
Esta Junta en sesión del día 12 del actual, acordó por unanimidad dirigirse a vosotros interresando, y expresando su mas ferviente deseo de que en el mas breve plazo posible sea un hecho el ingreso de los Sindicatos Sovieticos en la Federación Sindical Internacional que tantos beneficios a de reportar al Proletariado Mundial, a fin de que por vuestra parte sea expresado este deseo a los Organismos superiores de la U.G.T.

Abrazos fraternales

Por la U. G. T.
Angel Barceló
Angel Barceló Catalán
PRESIDENTE

José García Ruiz
José García Ruiz
SECRETARIO

MANRESA

3

FEDERACIÓ LOCAL
DE SINDICATS AFECTES A LA
U. G. T.

Manresa 17 de novembre de 1936

Federació Local de la U.G.T.
Reus

Companys, salut:

Estudiant aquesta Federació Local de Manresa un projecte per a la publicació d'un periòdic setmanal o diari, us agrairíem que ens diguessiu si teniu a la vostra localitat portantveu directe de la U. G. T., i en cas afirmatiu que ens enviessiu un parell d'exemplars, el més aviat possible.

Vostres i de la causa del proletariat.

Per la Federació Local de la U. G. T.
El Secretari d'Organització,
Manresa
MANRESA

1 i 2 DOCUMENTACIÓ DEL SINDICAT DE LA TELEFÓNICA.

Aquests dos documents referents al Sindicat Comarcal de Manresa de l'Organización Telefónica Obrera, pertanyent a la UGT, també estan dipositats a l'Arxiu de Salamanca. En el primer, amb data 28 de gener del 1937, hi figura una relació del personal de la Catalunya central afiliat al Sindicat Comarcal de Manresa de l'Organización Telefónica Obrera. L'altre document confiscat, datat el març del 1938, és una mostra d'adhesió a la línia prosoviètica per part de la delegació manresana d'aquest sindicat.

3 LA UGT VOL PUBLICAR UN DIARI

Carta de Marcel·lí Font, dirigent de la Federació Local de la UGT de Manresa, a la seva homònima de Reus en què demana si publiquen algun periòdic del sindicat en aquella localitat, ja que estan estudiant de fer-ho a Manresa. La data de la carta és el 17 de novembre del 1936. Encara no dos mesos després, l'11 de gener del 1937, la federació bagenca publicava UGT. Diari dels Sindicats de Manresa i Comarca. Escrit íntegrament en català, aquest diari es convertí en l'òrgan del PSUC i de la UGT durant la guerra.

PROPER CAPÍTOL:

La repressió republicana. Recordarem que 168 persones relacionades amb Manresa foren assassinades durant l'època de la guerra civil a la zona republicana i veurem alguns documents relacionats amb la repressió.